

Advies aan lijsttrekkers en vertegenwoordigers geborgde zetels

Informatie-opdracht

Inleiding

In november 2008 zijn verkiezingen gehouden voor 21 zetels voor de categorie Ingezetenen van het algemeen bestuur (Verenigde Vergadering) van het waterschap Hollandse Delta.

De vertegenwoordigers van de geborgde zetels zijn door de hiertoe aangewezen belangengroeperingen aangewezen. De LTO heeft vier vertegenwoordigers aangewezen, de KvK eveneens vier vertegenwoordigers. De zetel die voor een vertegenwoordiger van het Bosschap is gereserveerd is nog niet ingevuld.

De lijsttrekkers van de fracties van ingezetenen en de vertegenwoordigers van de categorieën van geborgde zetels (exl. Het Bosschap) hebben op 2 december 2008 besloten mevrouw L.E. Stolker-Nanninga te verzoeken de rol van informateur op zich te nemen.

Als opdracht is tot de volgende formulering besloten: "De voorzitters van de fracties van ingezetenen en de categorieën van geborgde zetels te informeren over de wijze waarop een college van dijkgraaf en heemraden kan worden geformeerd dat op basis van voldoende draagvlak in de Verenigde Vergadering, effectief het waterschap kan besturen".

Aanvaarding en uitvoering opdracht

Mevrouw Stolker heeft die opdracht aanvaard en heeft met alle belangengroeperingen of een afvaardiging daarvan, een gesprek gevoerd waarbij aan allen een aantal dezelfde vragen zijn gesteld. Hierbij is ook gebruik gemaakt van de "*Nota functieprofiel Dagelijks Bestuurder/Heemraad*". Dit profiel is een handreiking van de huidige Verenigde Vergadering om opgedane ervaringen in de afgelopen bestuursperiode niet verloren te laten gaan.

Van die 10 gesprekken zijn beknopte verslagen gemaakt die naar de betrokkenen zijn gemaild. Aanvullingen en/of correcties zijn verwerkt waarna deze verslagen mede als input zijn gebruikt voor de conclusies van de informateur. Deze gespreksverslagen blijven vertrouwelijk.

Uit de gesprekken is het volgende naar voren gekomen:

- Alle groeperingen benadrukken de noodzaak van een stabiel, competent, daadkrachtig en goed samenwerkend college waarvan de leden elkaar vertrouwen.
- Alle partijen ondersteunen de keuze voor een informateur hoewel een aantal partijen er al met elkaar was uitgekomen. Deze laatste partijen hechten aan een breed draagvlak voor de beoogde coalitie en verwachten dat een informatieronde daaraan kan bijdragen. Andere partijen met name die partijen die geen deel uitmaken van de beoogde coalitie zien in de informatieronde een gewenste tussenstap om argumenten aan te dragen voor andere meer wenselijke coalities, waarbij recht wordt gedaan aan de verkiezingsuitslag.
- Bij het begrip voldoende draagvlak denkt men aan een steun van minimaal 17 en bij voorkeur meer zetels.
- Vrijwel alle partijen willen een collegeprogramma op hoofdlijnen.
- Geen van de groeperingen sluit één van de andere partijen uit op grond van het programma.
- Er leeft brede twijfel, over de wenselijkheid van deelname door Waterschapspartij Hollandse Delta aan het dagelijks bestuur van het waterschap in verband met gebeurtenissen in de afgelopen periode. Ook is er twijfel of de kandidaat heemraden van de Waterschapspartij Hollandse Delta voldoen aan het functieprofiel.
- Als geschikte formateurs zijn door meerderen genoemd: de heren den Otter en Klepper en mevrouw Stolker.
- Een aantal vertegenwoordigers van de ingezetenen benadrukken dat een college alleen dan geloofwaardig is als de grootste gekozen partijen in het college zijn vertegenwoordigd zodat de kiezer zich daarin kan herkennen. Zij kiezen voor een variant met 4 heemraden voor de ingezetenen. De vertegenwoordigers van de geborgde zetels benadrukken dat zij volwaardige leden van de Verenigde Vergadering zijn met dezelfde rechten en plichten en kiezen voor een collegevariant waarin zij met 2 zetels zijn vertegenwoordigd.

Beschouwing

De afgelopen jaren zijn voor het waterschap hectisch geweest. Het waterschap is nog volop bezig om van de culturen van 4 waterschappen en 1 zuiveringsschap één goede organisatie en één cultuur te maken. Daarnaast zijn de oude waterschapshuizen verkocht en zijn alle medewerkers en het bestuur verhuisd naar één nieuwe locatie.

In zo'n situatie is het extra noodzakelijk dat een bekwaam dagelijks bestuur, eensgezind en doelgericht aan het werk is en daarmee het respect verwerft van de organisatie, de Verenigde Vergadering en andere bestuurders in de regio.

De vorige periode kenmerkte zich echter door gebrek aan vertrouwen tussen bestuursleden en bestuursorganen onderling. Twee heemraden vertrokken tussentijds waarvan één twee maanden voor de verkiezingen! Daarnaast is de financiële positie van het waterschap minder rooskleurig. Het is daarom urgent dit verleden achter te laten en voorrang te geven aan het vormen van een stevig en stabiel bestuur wat op een brede steun kan rekenen bij de Verenigde Vergadering.

Tegen deze achtergrond is het verstandig dat de partijen die reeds overeenstemming hadden over een mogelijke coalitie, akkoord gingen met het aanstellen van een informateur om te bezien welke coalitie op een ruim draagvlak kan rekenen en het waterschap effectief zal besturen. Dit om te voorkomen dat de start van de nieuwe periode een valse wordt.

De gevoerde gesprekken en voorgaande beschouwing leiden tot het volgende:

1. De beoogde coalitie moet op minstens 17 zetels steun kunnen rekenen.
2. In de samenstelling van het dagelijks bestuur dient de verkiezingsuitslag voldoende herkenbaar te zijn.
3. De beoogde heemraden moeten competent zijn en qua karakter bijdragen aan het "team college". (Extra aandacht voor de competentie: kennis van financieel beheer).

Daarnaast zijn ook van belang:

4. Continuïteit en vernieuwing in het college.
5. Zowel het platteland als de stad moeten zich in de samenstelling van het college kunnen herkennen.

Advies van de informateur

- Nu geen der partijen elkaar op voorhand vanwege de programma-standpunten heeft uitgesloten om mee samen te werken in het college, komen op grond hiervan alle partijen in aanmerking voor deelname in het college.
- Wel is gebleken dat de standpunten van een aantal partijen verder van elkaar vandaag liggen dan van andere partijen. In de gesprekken is bevestigd dat daar in de onderhandelingen over een programma op hoofdlijnen uit te komen is.
- De continuïteit kan worden gewaarborgd met de benoeming van de heren Klepper (SGP) en Schelling (LTO) tot leden van het dagelijks bestuur omdat (zoals uit de gesprekken is gebleken) beiden kunnen rekenen op een brede steun en voldoen aan het benodigde functieprofiel. Met twee zetels (van de vijf) is daarmee continuïteit voldoende geborgd en kan ook vernieuwing in voldoende mate plaatsvinden.
- Voor de keuze van de gewenste vertegenwoordiging van de ingezetenen is het vanzelfsprekend allereerst naar de grootste partij te kijken: Waterschapspartij Hollandse Delta. Uit de gevoerde gesprekken moet worden geconcludeerd dat de bereidheid bij de andere partijen om samen met de Waterschapspartij Hollandse Delta zitting te nemen in het college klein is. Daarnaast kan op grond van de gesprekken geconcludeerd worden dat gezien het verleden, en gezien het gewenste functieprofiel de Waterschapspartij Hollandse Delta nu geen geschikte kandidaat kan leveren voor het dagelijks bestuur.

- De daarop volgende partij, het CDA, heeft een kandidaat voor wie betrokkenheid bij het verleden niet geldt en die qua brede bestuurlijke ervaring goed in het profiel past. In een aantal gesprekken werd echter twijfel geuit of de kandidaat voldoende zou kunnen bijdragen aan het college als team. Om hierover helderheid te krijgen is, na toestemming van de kandidaat, informatie ingewonnen die mondeling zal worden toegelicht. De conclusie is dat de heer Veldhuijzen een uitstekende kandidaat is. Overigens heeft de heer Veldhuijzen ook verreweg de meeste stemmen verworven.
- De derde partij de PvdA beschikt op dit moment niet over mensen met enige waterschapservaring noch over bestuurlijke ervaring op het niveau van het dagelijks bestuur en voldoet daarmee niet aan het functieprofiel. Uit de gesprekken bleek daarom voor komende periode weinig draagvlak voor een heemraad uit deze partij.
- Wel zeer breed gedragen wordt de kandidatuur van de lijsttrekker van de vierde partij Water Natuurlijk: mevrouw Both. Zij heeft ruime ervaring in het waterschap en past (dit is uit de gesprekken gebleken) goed in het functieprofiel.
- Als deze lijn wordt gevolgd zijn vier partijen bekend die een coalitie zouden kunnen vormen en zijn daarmee 4 zetels in het college bezet. Genoemde 4 kandidaten voor het dagelijks bestuur vertegenwoordigen 13 zetels. De VVD en de KvK komen voor de bezetting van de vijfde zetel in het beoogde college in aanmerking. Om van de gewenste meerderheid van 2 zetels zeker te zijn zou de vijfde zetel naar de KvK moeten gaan. De KvK vertegenwoordigt namelijk 4 zetels en de VVD 3 zetels. De KvK heeft naar eigen zeggen 2 geschikte kandidaten. Afhankelijk van de portefeuille en afhankelijk van het oordeel van de formateurs zou de vijfde zetel naar één van de kandidaten van de KvK kunnen gaan. Het college weet zich dan door minimaal 17 zetels gesteund. Op grond van de gevoerde gesprekken zou een nog bredere steun mogelijk moeten zijn. Overigens is uit de gesprekken naar voren gekomen dat de kandidaat namens de VVD acceptabel is.
- Met genoemde kandidaten kan voldoende spreiding over stad en platteland worden bereikt.
- Wanneer dit advies voor de meest wenselijk samenstelling van een dagelijks bestuur wordt gevolgd, lijkt een keuze van de heer Veldhuijzen, als vertegenwoordiger van de grootste partij in het beoogde college, en de heer Klepper, als degene die programmatisch zeer goed op de hoogte is en de marges van de partijprogramma's goed kan beoordelen, als formateurs een logische.
- Daarbij zullen zij zich ook nadrukkelijk moeten verdiepen in de vraag welke heemraad de in deze omstandigheden zware portefeuille van financiën het beste kan vervullen.
- De heren Robijn en Huber hebben zich bereid verklaard mee te willen schrijven aan een programma op hoofdlijnen.

15 december 2008

Ir. L.E. Stolker-Nanninga